

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0202/2010

14.6.2010

SPRAWOZDANIE

w sprawie strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego oraz roli makroregionów w przyszłej polityce spójności (2009/2230(INI))

Komisja Rozwoju Regionalnego

Sprawozdawca: Wojciech Michał Olejniczak

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	13
OPINIA KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH	16
OPINIA KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO, ZDROWIA PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI	20
OPINIA KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI	24
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	27

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego oraz roli makroregionów w przyszłej polityce spójności (2009/2230(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (COM(2009)0248) oraz towarzyszący strategii orientacyjny plan działania,
  - uwzględniając konkluzje Rady w sprawie strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego przyjęte w dniu 26 października 2009 r.,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie wpływu planowanej budowy tzw. gazociągu bałtyckiego łączącego Rosję i Niemcy na środowisko naturalne Morza Bałtyckiego¹,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie strategii dla regionu Morza Bałtyckiego w ramach wymiaru północnego²,
  - uwzględniając opinie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji dotyczącego strategii UE dla regionu morza Bałtyckiego (ECO/261) oraz w sprawie dokumentu „Współpraca makroregionalna. Rozszerzanie strategii na rzecz Morza Bałtyckiego na inne makroregiony w Europie” (ECO/251),
  - uwzględniając opinię Komitetu Regionów „Rola władz lokalnych i regionalnych w nowej strategii na rzecz Morza Bałtyckiego” z dnia 21-22 kwietnia 2009 r.,
  - uwzględniając opinię z inicjatywy własnej Komitetu Regionów „Biała Księga Komitetu Regionów w sprawie wielopoziomowego sprawowania rządów” (CdR 89/2009 wersja ostateczna),
  - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego jak również opinie Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz Komisji Transportu (A7-0202/2010),
- A. mając na uwadze, że od czasu rozszerzenia Unii Europejskiej w 2004 roku Morze Bałtyckie stało się faktycznie jej morzem wewnętrznym, które łączy kraje, ale też stanowi swoiste wyzwanie, a państwa regionu Morza Bałtyckiego wykazują współzależności oraz muszą zmierzyć się z podobnymi wyzwaniami,
- B. mając na uwadze, że strategia dla regionu Morza Bałtyckiego to projekt pilotażowy poprzedzający przyszłe strategie makroregionalne, a powodzenie tej strategii może być wzorem sposobu realizacji przyszłych strategii,

---

¹ Dz.U. C 294E z 3.12.2009, s. 3.

² Dz.U. C 314E z 21.12.2006, s. 330.

- C. mając na uwadze, że idea tworzenia regionów funkcjonalnych, skupionych wokół wspólnych celów i problemów rozwojowych, może prowadzić do zwiększenia efektywności polityki regionalnej UE,
- D. mając na uwadze, że w celu podniesienia skuteczności polityki regionalnej, szczególnie w perspektywie jej reformy po roku 2013, należy poprzeć i rozwijać ideę zintegrowanego podejścia wraz z tworzeniem strategii dla makroregionów będących strategiami całej Unii Europejskiej, jednak ich wprowadzenie nie może prowadzić do renacjonalizacji polityki spójności,
- E. mając na uwadze, że Morze Bałtyckie jest nadal najbardziej zanieczyszczonym morzem Unii Europejskiej, a stan jego środowiska nie powinien pogorszyć się z powodu realizowania w samym Morzu Bałtyckim i wokół niego dużych projektów infrastrukturalnych (włączając w to kraje spoza UE),
1. z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie przez Komisję Europejską i wsparcie przez Radę Europejską strategii dla regionu Morza Bałtyckiego, którą Parlament postulował od 2006 r.;
  2. ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje, że strategia jest owocem szeroko zakrojonych konsultacji z zainteresowanymi podmiotami w państwach członkowskich, w tym nie tylko z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, lecz również ze środowiskami akademickimi i biznesowymi oraz organizacjami pozarządowymi, co dowodzi, że proces konsultacji i włączenia partnerów od samego początku w prace nad strategią jest ważnym czynnikiem stanowiącym o jej powodzeniu; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje utworzenie w regionie forum społeczeństwa obywatelskiego, takiego jak szczyt na rzecz działań dla Morza Bałtyckiego, i wzywa do podobnych inicjatyw na rzecz przyszłych makroregionów, skupiających podmioty publiczne i prywatne, co pozwala im zaangażować się w rozwój strategii makroregionalnych;
  3. zaleca w związku z tym zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych poprzez tworzenie szerszych i bardziej ukierunkowanych narzędzi komunikacji i konsultacji, także przy udziale lokalnych mediów (lokalnej telewizji, radia oraz gazet w wersji drukowanej i online); wzywa Komisję do stworzenia specjalnego portalu internetowego poświęconego strategii dla Morza Bałtyckiego, który działać będzie jako forum wymiany doświadczeń w zakresie bieżących i przyszłych projektów realizowanych przez rządy centralne i lokalne, organizacje pozarządowe i inne podmioty działające w regionie Morza Bałtyckiego;
  4. z zadowoleniem przyjmuje strategię „UE 2020”, która jest spójna z celami strategii dla regionu Morza Bałtyckiego, i zauważa, że strategia „UE 2020” może posłużyć jako skuteczne ramy wdrażania i wzmocnienia strategii dla regionu Morza Bałtyckiego;
  5. uważa, że ustanowione przy okazji omawianej strategii nowe ramy współpracy oparte na zasadach zintegrowanego podejścia otwierają możliwości dla bardziej racjonalnego i efektywnego wykorzystania środków finansowych dostępnych na ochronę środowiska i rozwój regionu Morza Bałtyckiego, pochodzących zarówno z funduszy UE i zasobów krajowych, jak i z różnych instytucji finansowych;
  6. zwraca uwagę na dysproporcje w zakresie rozwoju gospodarczego i innowacyjności, które występują w regionie Morza Bałtyckiego, oraz na konieczność zwiększenia potencjału

wszystkich obszarów, także wysoko rozwiniętych, gdyż mogą one pomóc w podciągnięciu regionów najmniej uprzywilejowanych; wskazuje na potrzebę wspierania nowych obszarów posiadających potencjał w zakresie rozwoju i innowacji oraz na możliwość wykorzystania wartości dodanej strategii dla Morza Bałtyckiego oraz innych przyszłych strategii makroregionalnych, aby osiągnąć nowy poziom synergii, który może zmniejszyć istniejące różnice w celu utworzenia stałego obszaru wspólnego dobrobytu o wysokim poziomie konkurencyjności, co ma zasadnicze znaczenie w sytuacji starzenia się społeczeństwa i nowych form globalizacji;

7. podkreśla, że konieczne jest szybkie i konsekwentne wdrożenie istniejących aktów prawnych UE mających na celu wzmocnienie rynku wewnętrznego, takich jak dyrektywa usługowa, aby zwiększyć atrakcyjność regionu Morza Bałtyckiego jako obszaru gospodarczego;
8. wzywa państwa członkowskie i regiony do wykorzystania funduszy strukturalnych dostępnych na lata 2007–2013, aby zapewnić jak najszersze poparcie dla strategii, szczególnie dla promowania tworzenia miejsc pracy i wspomagania wzrostu gospodarczego na obszarach najbardziej dotkniętych przez kryzys gospodarczy, a jednocześnie zaleca uwzględnienie zmian w programach operacyjnych w obecnym okresie programowania; podkreśla, że wykorzystanie specyficznych cech poszczególnych regionów mogłoby skutkować dużo skuteczniejszym wykorzystaniem funduszy strukturalnych i stworzeniem wartości dodanej na poziomie regionalnym;
9. zauważa głęboki wpływ ogólnoświatowego kryzysu finansowego i gospodarczego na wszystkie kraje w regionie, a zwłaszcza na państwa bałtyckie; wzywa wszystkie zainteresowane strony do podtrzymania zaangażowania w realizację strategii dla regionu Morza Bałtyckiego mimo kryzysu;
10. uważa, że warunkiem powodzenia strategii oraz realizacji ambitnych celów kolejnych strategii makroregionalnych są wszystkie działania podejmowane w kontekście poszczególnych kierunków polityki sektorowej o wymiarze terytorialnym, w tym wspólnej polityki rolnej oraz polityki rybołówstwa, transportu, przemysłu, badań i spójnej polityki infrastrukturalnej, a także połączenie dostępnych środków przeznaczonych na wspólnie nakreślone cele na danym obszarze; w tym kontekście należy dokonać przeglądu polityk pod kątem tych nowych wyzwań, a także ustanowić odpowiednie struktury na szczeblu UE i określić pożądane powiązania tych ram z istniejącymi strukturami krajowymi i lokalnymi;
11. wierzy, że terytorialny wymiar strategii przyczyni się do urzeczywistnienia koncepcji spójności terytorialnej, którą traktat lizboński stawia na równi ze spójnością gospodarczą i społeczną, i w tym duchu wzywa Komisję do aktywnego dialogu na temat roli i skuteczności polityki makroregionalnej UE po 2013 r.;
12. zachęca do opracowania konkretnych przepisów w przyszłym ogólnym rozporządzeniu w sprawie funduszy strukturalnych w oparciu o postanowienia dotyczące współpracy terytorialnej, które są jasne i uwzględniają różnice w kulturze administracyjnej oraz nie nakładają na beneficjentów dodatkowych obciążeń administracyjnych w celu wzmocnienia współpracy pomiędzy poszczególnymi krajami i regionami, jak również do opracowania kolejnych wspólnych strategii działania, które mogą podnieść atrakcyjność regionu na poziomie europejskim oraz międzynarodowym, a następnie stanowić wzór współpracy transgranicznej;

13. zwraca uwagę na fakt, że strategię dla regionu Morza Bałtyckiego należy postrzegać jako proces, w którym zasady działania i współpracy podlegają ciągłej ewolucji, co pociąga za sobą konieczność aktualizowania strategii, oraz że nadrzędnym celem jest znalezienie optymalnych mechanizmów, które można by przenieść na przyszłe strategie makroregionalne; zwraca w związku z tym uwagę na znaczenie gromadzenia, podsumowywania i promowania udanych inicjatyw i ich wyników; popiera zamiar Komisji dotyczący stworzenia bazy danych najlepszych praktyk w celu korzystania z tych praktyk przy opracowywaniu przyszłych strategii makroregionalnych;
14. wyraża przekonanie, że współpraca terytorialna rozwijana w ramach strategii dla makroregionów może znacząco przyczynić się do wzmocnienia procesu integracji poprzez większe zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w proces podejmowania decyzji i wdrażanie konkretnych działań; w tym kontekście zalecane jest wprowadzenie do strategii makroregionalnych zwłaszcza elementów społecznych, gospodarczych, kulturowych, edukacyjnych i turystycznych, a w celu osiągnięcia większego zaangażowania lokalnych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego oraz w imię zasady pomocniczości uważa także za ważne promowanie strategii makroregionalnych poprzez tworzenie EUWT;
15. podkreśla wagę propagowania rozwoju w zakresie kultury, edukacji oraz badań i innowacji, a także zachęca państwa członkowskie do nawiązania ścisłej współpracy zwłaszcza w tej ostatniej dziedzinie; uznaje, że w dziedzinie edukacji współpraca z pewnością może być bardzo korzystna, ale że kompetencje powinny pozostać w gestii państw członkowskich; odnośnie do makroregionów zaleca większy nacisk na podejście strategiczne i przygotowywanie dalekosiężnych planów;
16. kierując się zasadą pomocniczości i widząc ogromny potencjał współpracy na poziomie lokalnym i regionalnym, podkreśla znaczącą wagę stworzenia efektywnej, wielopoziomowej struktury współpracy poprzez promowanie partnerstw sektorowych obejmujących regularne spotkania odnośnych decydentów politycznych, co zwiększy odpowiedzialność podzieloną między różne podmioty partnerskie przy jednoczesnym zachowaniu niezależności organizacyjnej państw członkowskich i regionów; wzywa w związku z tym do ulepszenia, rozwinięcia i wzmocnienia mechanizmów współpracy transgranicznej ustanowionych na szczeblu lokalnym i regionalnym;
17. podkreśla, że nowe „makroregionalne” ramy współpracy charakteryzuje silne podejście odgórne, zgodnie z którym państwa członkowskie odgrywają decydującą rolę w ich opracowywaniu, co tworzy nowy poziom zarządzania; w ramach tego nowego modelu współpracy należy zapewnić przekształcanie niekorzystnych warunków naturalnych będących udziałem regionów najbardziej oddalonych w zalety i nowe możliwości, a także pobudzanie rozwoju tych regionów;
18. uważa, że makroregiony łączą potencjał w zakresie optymalizacji reakcji na wyzwania pojawiające się w danym regionie z potencjałem w zakresie wykorzystywania konkretnych możliwości i zasobów każdego regionu w sposób skuteczny i efektywny;
19. wzywa Komisję Europejską do przeprowadzenia analizy pierwszych wyników i doświadczeń związanych z wdrażaniem strategii dla regionu Morza Bałtyckiego, co pomoże zdefiniować możliwe źródła i metody finansowania strategii makroregionalnych oraz wykorzystać przykład strategii jako projekt pilotażowy w innych strategiach makroregionalnych, aby wykazać ich funkcjonalność; podkreśla jednak, że rozwój

makroregionów ma zasadniczo charakter uzupełniający i nie powinien mieć na celu zastąpienia finansowania przez UE poszczególnych programów lokalnych i regionalnych jako finansowania priorytetowego;

20. zwraca uwagę, że do chwili obecnej realizacja strategii dotyczącej Morza Bałtyckiego przebiega bardzo powoli; jest zdania, że środki przewidziane w budżecie na rok 2010 mogą zostać przeznaczone na przyspieszenie jej realizacji; ubolewa w związku z tym nad faktem, że środki te nie zostały jeszcze wypłacone, i przypomina Komisji o znaczeniu jak najszybszego przekazania ich do użytku zgodnie z celami strategii dla Morza Bałtyckiego;
21. z myślą o możliwych przyszłych strategiach makroregionalnych, zwraca uwagę na konieczność rozwiązania przez Komisję Europejską kwestii jej środków własnych, aby mogła przewidywać takie strategie na podstawie terytorialnej specyfiki zainteresowanych regionów, przedstawiając uczestniczącym państwom członkowskim nowe pomysły dotyczące istotnych dla Europy zagadnień i wspierając je w opracowywaniu strategii; wzywa Komisję Europejską do nadzorowania realizacji tych strategii poprzez pełnienie roli koordynatora, powtórne rozważenie nowych priorytetów i przeznaczanie środków zgodnie ze szczególnymi potrzebami i wymaganiami specjalistycznej wiedzy przy jednoczesnym unikaniu powielania działań;
22. w kontekście konieczności przeprowadzenia śródkresowej analizy realizacji strategii dla regionu Morza Bałtyckiego wzywa Komisję Europejską do dokładnego opracowania konkretnych instrumentów i kryteriów ewaluacji projektów opartych na wskaźnikach umożliwiających porównywalność;
23. wzywa Komisję Europejską, państwa członkowskie i własnych członków do znalezienia odpowiedzi na pytania dotyczące charakteru strategii makroregionalnych i sposobu równego ich traktowania (oddzielnie czy w ramach polityki spójności), a także tego, kto i w jaki sposób ma je wdrażać oraz z jakich źródeł powinny pochodzić środki na ich finansowanie, aby nie powodować zbędnego powielania i rozdrabniania środków UE przeznaczanych na finansowanie, w szczególności w kontekście strategii „UE 2020”, przeglądu budżetu UE i debaty nad przyszłą polityką spójności;
24. podkreśla, że europejska wartość dodana makroregionów polega na wzmocnieniu współpracy między państwami i regionami, w związku z czym programy w zakresie europejskiej współpracy terytorialnej zorientowane na współpracę transgraniczną, transnarodową i międzyregionalną stanowią ważny element wdrażania celów określonych przez makroregiony; proponuje ponadto, aby uznać strategię dla regionu Morza Bałtyckiego za strategię Unii Europejskiej zbudowaną na wielu politykach unijnych, która powinna mieć określone ramy czasowe i wyznaczone cele; ze względu na swój horyzontalny charakter strategia ta mogłaby być traktowana jako makroregionalna, a jej koordynacja powinna być związana z polityką regionalną;
25. uważa, że rozwój strategii na dużą skalę, takich jak strategie makroregionalne, przyczyni się do zmiany charakteru wdrażania polityk europejskich z lokalnego i regionalnego na bardziej globalny;

Wymiar zewnętrzny

26. wzywa do poprawy, w kontekście strategii dla regionu Morza Bałtyckiego oraz

przyszłych strategii makroregionalnych, stosunków między Unią Europejską i państwami spoza UE, zwłaszcza w zakresie realizacji dużych projektów o znaczącym oddziaływaniu na środowisko naturalne; ponadto wzywa do współpracy między państwami z UE i spoza niej na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa w regionie oraz wspierania walki z przestępczością transgraniczną;

27. zwraca uwagę na konieczność wzmocnienia współpracy zwłaszcza między Rosją i Białorusią a krajami bałtyckimi w zakresie rozbudowy sieci energetycznych oraz intensywniejszego wykorzystania w tym celu dialogu energetycznego między UE i Rosją, co jednocześnie stworzy możliwość włączenia Rosji do strategii na rzecz Morza Bałtyckiego; oczekuje, że wszystkie podmioty położone nad Morzem Bałtyckim przystąpią do międzynarodowych umów, takich jak konwencja z Espoo oraz konwencja helsińska, będą przestrzegać wytycznych Komisji Helsińskiej (HELCOM), a także współpracować w tym zakresie;
28. wzywa Komisję do zagwarantowania skutecznej współpracy i koordynacji z Komisją Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku (HELCOM) i państwami członkowskimi położonymi w regionie Morza Bałtyckiego, by zapewnić jasny podział zadań i odpowiedzialności w zakresie wdrażania planu działania na rzecz regionu Morza Bałtyckiego HELCOM 2007 oraz powyższej strategii UE i planu działania, umożliwiając stosowanie skutecznej ogólnej strategii w regionie.
29. szczególnie podkreśla status obwodu kaliningradzkiego jako enklawy otoczonej państwami członkowskimi UE; podkreśla konieczność pobudzania społecznego i gospodarczego rozwoju tego regionu, stanowiącego „bramę” lub region „pilotażowy” pozwalający na ściślejsze stosunki UE-Rosja z udziałem organizacji pozarządowych, instytucji oświatowych i kulturalnych oraz lokalnych i regionalnych władz;
30. uważa, że nowa umowa o partnerstwie i współpracy z Rosją powinna uwzględniać współpracę w regionie Morza Bałtyckiego; z zadowoleniem przyjmuje starania Komisji i państw członkowskich regionu podejmowane na rzecz współpracy z Rosją w szerokim zakresie dziedzin, takich jak połączenia transportowe, turystyka, transgraniczne zagrożenia dla zdrowia, ochrona środowiska i dostosowanie do zmian klimatu, kontrole celne i graniczne, a zwłaszcza kwestie energetyczne; uważa, że wspólne obszary UE i Rosji stanowiąc będą cenne ramy w tym zakresie i wzywa Rosję do aktywnego partnerskiego udziału w tej współpracy;
31. podkreśla potrzebę zmniejszenia zależności regionu od dostaw energii z Rosji; z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie Komisji Europejskiej dotyczące konieczności zwiększenia liczby wzajemnych połączeń między państwami członkowskimi w regionie oraz zwiększenia dywersyfikacji dostaw energii; wzywa w tym kontekście do silniejszego wsparcia tworzenia portów LNG;
32. wierzy, że w celu osiągnięcia skutecznej ochrony środowiska i bioróżnorodności należy podpisać porozumienia z państwami nienależącymi do UE, które są częścią obszarów funkcjonalnych objętych strategiami, tak aby mogły one mieć wspólne wartości, prawa i obowiązki zawarte w odpowiednim prawodawstwie Unii Europejskiej;
33. jest zdania, że konieczne jest nadanie priorytetowego charakteru współpracy w dziedzinie obszaru Morza Bałtyckiego oraz że należy zajmować się nią na najwyższych szczeblach

politycznych - głów państw i szefów rządów - jako że ma to decydujące znaczenie dla nadania impetu współpracy pomiędzy państwami mającymi dostęp do Morza Bałtyckiego oraz dla realizacji ambicji politycznych; w tym celu domaga się regularnych spotkań głów państw i szefów rządów regionu Morza Bałtyckiego;

Aspekty dotyczące środowiska i energetyki

34. podkreśla potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko naturalne projektów dotyczących infrastruktury energetycznej (zarówno znajdujących się obecnie w budowie, jak i przyszłych), biorąc zwłaszcza pod uwagę konwencje międzynarodowe; wzywa Komisję Europejską do opracowania odpowiedniego planu reagowania na wypadki techniczne i inne możliwe katastrofy, z jednoczesnym uwzględnieniem sposobu radzenia sobie z tymi zdarzeniami z gospodarczego punktu widzenia; podkreśla, że takie samo podejście należy przyjąć w przypadku wszelkich projektów realizowanych w przyszłości, tak aby uniknąć zagrożeń dla bezpieczeństwa krajów położonych wokół Morza Bałtyckiego uczestniczących w innych przyszłych strategiach makroregionalnych, a także zagrożeń dla środowiska naturalnego i transportu morskiego; w imię zrównoważonego i ekologicznego rozwoju uważa za istotne wzmożone dążenie do ochrony środowiska naturalnego we wszystkich makroregionach oraz jednakowe uwzględnianie kwestii związanych z ochroną środowiska oraz komunikacją, jak i innych;
35. podkreśla konieczność powołania obserwatorium Morza Bałtyckiego do spraw środowiska naturalnego, a także utworzenia systemu wczesnego ostrzegania w razie wypadków i wystąpienia poważnego zanieczyszczenia transgranicznego oraz wspólnych sił reagowania w takich sytuacjach;
36. zwraca uwagę na strategiczne znaczenie regionu Morza Bałtyckiego dla opracowywania wspólnych projektów dotyczących infrastruktury energetycznej, które poprawiają dywersyfikację w zakresie produkcji i dostaw energii, ze szczególnym uwzględnieniem projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, takich jak farmy wiatrowe (na lądzie lub na morzu) czy elektrownie wykorzystujące energię geotermalną lub instalacje biogazowe wykorzystujące biopaliwa dostępne w regionie;
37. zwraca uwagę na dotychczasową skuteczną współpracę Rady Państw Morza Bałtyckiego i Rady Nordyckiej w dziedzinie energii i kwestii klimatycznych w ramach wymiaru północnego;
38. podkreśla, że w związku z planowanym rozwojem energetyki jądrowej w regionie Morza Bałtyckiego kraje UE muszą przestrzegać najbardziej rygorystycznych norm bezpieczeństwa i standardów środowiskowych, a Komisja Europejska musi obserwować i monitorować, czy to samo podejście jest stosowane w państwach ościennych i czy przestrzegają one postanowień konwencji międzynarodowych, w szczególności w odniesieniu do państw zamierzających budować elektrownie jądrowe w pobliżu zewnętrznych granic UE;
39. podkreśla potrzebę, aby UE oraz jej państwa członkowskie położone w regionie Morza Bałtyckiego szybko zajęły się poważnymi problemami środowiska naturalnego, wpływającymi na region, a w szczególności eutrofizacją, wpływem substancji szkodliwych składowanych na dnie morza oraz zagrożeniami wodnej różnorodności biologicznej, ze szczególnym uwzględnianiem populacji ryb zagrożonych wyginięciem;

przypomina, że Morze Bałtyckie jest jednym z najbardziej zanieczyszczonych obszarów morskich na świecie;

40. podkreśla potrzebę wprowadzenia wspólnego dla wszystkich państw członkowskich sposobu inwentaryzacji źródeł zanieczyszczenia oraz planu ich stopniowej likwidacji;
41. z zadowoleniem przyjmuje uznanie zrównoważonego i trwałego rozwoju w dziedzinie środowiska naturalnego za podstawowy element strategii UE na rzecz regionu Morza Bałtyckiego oraz dołączonego do niej planu działania;
42. jest zdania, że jedną z największych przeszkód w realizacji celów strategii dla Morza Bałtyckiego jest brak spójności z innymi obszarami polityki w obrębie UE, takimi jak wspólna polityka rolna (WPR), która przyczynia się do eutrofizacji, oraz wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb), która nie jest zrównoważona z punktu widzenia ekologii; jest zdania, że reforma WPR i WPRyb powinna być kształtowana w taki sposób, aby te dziedziny polityki przyczyniały się do osiągnięcia zrównoważonego pod względem ekologicznym obszaru Morza Bałtyckiego;

Aspekty dotyczące transportu i turystyki

43. podkreśla, że priorytetem jest stworzenie sprawnej i przyjaznej dla środowiska sieci transportu morskiego, lądowego i śródlądowego oraz sieci łączności (przy czym sieć morską podkreśla znaczącą rolę transportu towarów), które mogą odpowiednio szybko przewidywać obecne i przyszłe wyzwania i reagować na nie, z uwzględnieniem przepisów zawartych w zaktualizowanej wersji dokumentu dotyczącego sieci Natura 2000 i przy zwróceniu szczególnej uwagi na powiązania między regionem Morza Bałtyckiego i innych regionów europejskich poprzez Korytarz Bałtyk-Adriatyk oraz Środkowoeuropejski Korytarz Transportowy;
44. uważa, że lepsze połączenia transportowe, wykorzystujące wszystkie środki transportu, mogą stanowić istotny wkład w rozwój silniejszej i bardziej spójnej gospodarki w regionie Morza Bałtyckiego;
45. podkreśla specyfikę sytuacji państw bałtyckich, które w znacznym stopniu są obecnie odizolowane od europejskiej sieci transportowej, oraz uważa, że omawiana strategia powinna między innymi przyczynić się do rozwiązania problemu braku odpowiedniej infrastruktury i dostępności, jak również niskiej interoperacyjności poszczególnych krajowych sieci transportowych z powodu różniących się systemów technicznych i przeszkód administracyjnych, w celu utworzenia szeroko zakrojonego, multimodalnego systemu transportu w regionie Morza Bałtyckiego;
46. podkreśla znaczenie bliższej integracji regionu Morza Bałtyckiego z priorytetowymi osiami TEN-T, w szczególności jeżeli chodzi o drogi morskie (TEN-T 21), rozbudowę osi kolejowej z Berlina do wybrzeża Morza Bałtyckiego (TEN-T 1), poprawę osi kolejowych z Berlina do wybrzeża Morza Bałtyckiego w połączeniu z drogą morską na linii Rostock–Dania oraz szybsze postępy w modernizacji i użytkowaniu korytarza Rail Baltica (TEN-T 27); podkreśla również konieczność pełnej realizacji połączenia regionu Morza Bałtyckiego z innymi regionami europejskimi poprzez korytarz Bałtyk-Adriatyk;
47. podkreśla znaczenie zwiększenia możliwości transportowych regionu Morza Bałtyckiego w kierunku wschodnim, przede wszystkim w celu promowania interoperacyjności sektora

- transportu, zwłaszcza w odniesieniu do kolei, oraz przyspieszenia tranzytu towarów na granicy między Unią Europejską a Federacją Rosyjską;
48. uważa, że szczególny priorytet należy nadać połączeniom między portami a regionami wewnątrz kraju, w tym przy pomocy transportu śródlądowego, aby zapewnić wszystkim częściom regionu możliwość czerpania korzyści z rozwoju morskiego transportu towarowego;
  49. podkreśla w związku z tym potrzebę efektywnej transgranicznej koordynacji i współpracy między koleją, portami morskimi i śródlądowymi, terminalami położonymi w głębi lądu i logistyką w celu utworzenia bardziej zrównoważonego intermodalnego systemu transportu;
  50. podkreśla znaczenie żeglugi morskiej bliskiego zasięgu na Morzu Bałtyckim oraz jej wkład w powstanie wydajnej i ekologicznej sieci transportowej; zaznacza, że konkurencyjność połączeń żeglugi morskiej bliskiego zasięgu musi być wspierana w celu zapewnienia skutecznego wykorzystania morza; uważa z tego powodu za konieczne, aby Komisja jak najszybciej, jednak nie później niż do końca 2010 r., przedstawiła Parlamentowi Europejskiemu ocenę skutków wpływu zmienionego załącznika VI do konwencji MARPOL dotyczącego ustalonych wartości granicznych zawartości siarki w paliwie używanym przez marynarkę na poziomie 0,1% od 2015 r. na obszarach kontroli emisji tlenków siarki Morza Północnego i Bałtyckiego
  51. z zadowoleniem przyjmuje włączenie do planu działań Komisji celu, jakim jest sprawienie, aby region Morza Bałtyckiego był wzorem ekologicznego transportu morskiego i liderem w zakresie bezpieczeństwa morskiego i ochrony na morzu; uważa, że cele te mają kluczowe znaczenie dla utrzymania i zwiększenia potencjału turystycznego regionu;
  52. uznaje potrzebę podjęcia konkretnych środków wspierających ten cel, w tym potrzebę odpowiedniego wykorzystania pilotów morskich oraz marynarzy z udokumentowanym doświadczeniem w najbardziej wymagających cieśninach i portach oraz stworzenia solidnych systemów finansowania działalności badawczo-rozwojowej w zakresie trwałego użytkowania statków;
  53. uznaje położenie geograficzne regionu Morza Bałtyckiego za wyjątkowe, umożliwiające aktywny rozwój kontaktów z państwami UE i państwami ościennymi, oraz podkreśla znaczenie turystyki dla gospodarki regionalnej i możliwości jej rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje deklarację przyjętą na Drugim Forum Turystycznym Państw Bałtyckich, która dotyczyła wspólnych działań promocyjnych, działań na rzecz znalezienia nowych rynków międzynarodowych oraz rozwoju infrastruktury;
  54. podkreśla niepowtarzalną okazję dla zrównoważonej turystyki wynikającą z atrakcyjności miast hanzeatyckich w regionie Bałtyku; wspiera ponadto promocję transgranicznej turystyki rowerowej, przynoszącej korzyści zarówno środowisku, jak i sektorowi małych i średnich przedsiębiorstw;
  55. uważa, że takie obszary tematyczne jak turystyka wodna, wellness i spa, dziedzictwo kulturowe i walory krajobrazowe kryją w sobie ogromny potencjał rozwoju profilu regionu jako celu podróży turystycznych; podkreśla zatem potrzebę ochrony naturalnych obszarów przybrzeżnych, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego jako zasobów zapewniających zrównoważoną gospodarkę w regionie Morza Bałtyckiego w przyszłości;

56. uważa, że poprawa połączeń transportowych i wyeliminowanie wąskich gardeł mają nie mniejsze znaczenie, oraz zauważa, że problemy na przejściach granicznych przy przekraczaniu wschodniej granicy UE z Federacją Rosyjską, które powodują długie kolejki ciężarówek i stanowią zagrożenie dla środowiska, harmonii społecznej, bezpieczeństwa ruchu i kierowców, mogłyby zostać rozwiązane dzięki niniejszej strategii w celu zapewnienia sprawnego przepływu towarów przez region Morza Bałtyckiego;

o

o o

57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom państw członkowskich oraz rządowi Federacji Rosyjskiej, Białorusi i Norwegii.

UZASADNIENIE

W dobie globalizacji, przyśpieszonych zmian klimatycznych i demograficznych oraz wzmożonej konkurencji gospodarczej coraz częściej okazuje się, że pojawiające się problemy i wyzwania nie znają granic administracyjnych czy politycznych.

Tym samym stajemy wobec konieczności wypracowania specyficznych odpowiedzi na te wyzwania i dostosowania do nich istniejących instrumentów politycznych i finansowych.

To właśnie w tym kontekście pojawiła się koncepcja makroregionów, obszarów funkcjonalnych, skupionych wokół wspólnych celów lub problemów rozwojowych, posiadających pewne wspólne cechy i uwarunkowania geograficzne.

Strategia dla regionu Morza Bałtyckiego jest pierwszą i dotychczas jedyną próbą stworzenia kompleksowej wspólnej strategii rozwoju dla tego rodzaju makroregionu.

Jak czytamy w Komunikacie Komisji Europejskiej³, „Region Morza Bałtyckiego jest obszarem wysoce zróżnicowanym pod względem gospodarczym, środowiskowym i kulturowym, a jednak jego państwa posiadają wiele wspólnych zasobów i wykazują znaczące współzależności”. Owe współzależności oraz konieczność zmierzenia się z podobnymi wyzwaniami uzasadniają podjęcie wspólnych działań w ramach strategii dla regionu Morza Bałtyckiego.

Strategia została zatwierdzona po szeroko zakrojonej konsultacji z zainteresowanymi podmiotami w państwach członkowskich, w tym nie tylko władzami instytucji publicznych, lecz również środowiskami akademickimi i biznesowymi oraz organizacjami pozarządowymi. Proces konsultacji i włączenia partnerów od samego początku w prace nad strategią należy uznać za sukces sam w sobie. W wyniku tych prac, powstała propozycja nowego sposobu współpracy w Unii Europejskiej. Regiony ośmiu państw członkowskich UE, ale też państw spoza Unii, zamieszkałe przez blisko 100 milionów ludzi mogą planować, ustalać priorytety i wdrażać działania służące ich wspólnym celom. Celem nadrzędnym ma być zagwarantowanie właściwej ochrony środowiska oraz harmonijnego rozwoju gospodarczego i społecznego.

Strategia opiera się na czterech filarach, które mają na celu bardziej efektywne wykorzystanie programów wspólnotowych oraz polityk krajowych, a są nimi:

- ochrona środowiska,
- rozwój dobrobytu w regionie,
- wzrost dostępności i atrakcyjności regionu oraz
- zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony w regionie.

Dodatkowo strategię podzielono na 15 obszarów priorytetowych, a także wyszczególniono ponad 70 projektów flagowych.

Punktem wyjścia strategii były projekty i inicjatywy już rozwijane w regionie, zarówno w ramach inicjatyw unijnych, jak i w kontekście bezpośredniej współpracy pomiędzy

---

³ Komunikat Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów dotyczący strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (COM(2009)248 wersja ostateczna, 10.6.2009).

państwami członkowskimi w regionie Morza Bałtyckiego, które zostały jednak wpisane w nowe ramy współpracy oraz oparte na zasadach zintegrowanego podejścia do realizowanej polityki.

Warunkiem powodzenia tak nakreślonej strategii jest niewątpliwie koordynacja działań podejmowanych w kontekście wszystkich polityk o terytorialnym oddziaływaniu, gdyż jedynie poprzez połączenie działań i dostępnych środków ukierunkowanych na wspólnie określone cele na danym obszarze, możliwe będzie osiągnięcie optymalnych wyników. Walka z wyzwaniami takimi jak np. zmiany klimatyczne będzie skuteczna wówczas, kiedy uwzględnimy pozostałe, bezpośrednio na nie wpływające polityki (np. rybołówstwa czy wspólną politykę rolną).

Strategia zakłada również wzmocnienie współpracy z państwami ościennymi nie należącymi do Unii, których terytoria wchodzą w skład obszarów funkcjonalnych określonych przez dany makroregion lub na nie bezpośrednio oddziałują. Na przykład, dbając o czystość wód Bałtyku nie można pominąć faktu, iż rzeki niektórych państw wpływają do tego morza, nawet jeżeli państwo to nie ma bezpośredniego dostępu do Bałtyku.

Głównym wyzwaniem w realizacji strategii dla regionu Morza Bałtyckiego jest stworzenie dobrej struktury współpracy, efektywnej koordynacji oraz systemu zarządzania.

KE powinna jednak stanowić strategiczne centrum kompleksowego nadzoru nad jej wykonaniem. Tymczasem istnieje obawa, że KE nie dysponuje w tym momencie dostatecznymi zasobami finansowymi ani ludzkimi, aby móc efektywnie nadzorować realizację strategii.

Odpowiedzialność za samą realizację strategii powinna jednak pozostać w gestii państw członkowskich, przy czym nie wydaje się, aby tworzenie nowych struktur organizacyjno-administracyjnych było wskazane i mogło przyczynić się do efektywniejszego wdrażania strategii.

Tego rodzaju podejście wymaga oczywiście dodatkowego wysiłku organizacyjnego i szeroko zakrojonej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i partnerami w ramach poszczególnych polityk na poziomie unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym, zgodnie z zasadą wielopoziomowego zarządzania, szczególnie zalecanego przez Komitet Regionów⁴.

W myśl tej zasady to właśnie do władz w regionach, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, które najlepiej znają swoją sytuację i możliwości będzie należała realizacja projektów w ramach strategii, to od ich działań będzie zależało powodzenie strategii.

Dodatkowo, aby idea podejścia zintegrowanego nie była tylko pustym hasłem, a strategia nie pozostała jedynie zbiorem odrębnych projektów, by prezentowała wartość dodaną, konieczne jest przedstawienie konkretnych wymogów ewaluacji opartych na zestawie wskaźników umożliwiających porównywalność. Ważne jest, aby zapowiedziany na 2011 rok raport z wdrażania strategii przedstawiał rzeczywisty obraz jej osiągnięć i trudności, co pozwoli na ewentualne korekty i ulepszenia, dając nowy impuls strategii na przyszłość.

Należy zastanowić się nad możliwościami wykorzystania doświadczeń z realizacji strategii, a szczególnie nad tym, czy jest to pożądany kierunek przyszłej ewolucji polityki spójności

---

⁴ Opinia z inicjatywy własnej Komitetu Regionów: „Biała Księga Komitetu Regionów w sprawie wielopoziomowego sprawowania rządów”, CdR 89/2009 wersja ostateczna.

i czy właśnie w ten sposób powinna się rozwinąć współpraca w Unii Europejskiej. Czy tworzenie makroregionów, regionów funkcjonalnych, utworzonych z grupy regionów skupionych wokół wspólnych celów lub problemów rozwojowych, posiadających podobne cechy i uwarunkowania geograficzne jest efektywnym sposobem na sprostanie wyzwaniom przyszłej polityki spójności?

8.4.2010

OPINIA KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH

dla Komisji Rozwoju Regionalnego

w sprawie strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego oraz roli makroregionów w przyszłej polityce spójności (2009/2230(INI))

Sprawozdawca: Adam Bielan

WSKAZÓWKI

Komisja Spraw Zagranicznych zwraca się do Komisji Rozwoju Regionalnego, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. jest przekonany, że sukces strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego oraz dołączonych do niej planów działania zaproponowanych przez Komisję zależy od konstruktywnej i wyważonej współpracy z zewnętrznymi partnerami w regionie, w tym z Rosją, Norwegią, Białorusią i organami międzyrządowymi oraz organizacjami pozarządowymi;
2. przypomina konkluzje Rady z dnia 28 września 2009 r.⁵ przyjmujące strategię UE dla regionu Morza Bałtyckiego, w których stwierdza się, że jest to wewnętrzna strategia UE oraz że aspekty zewnętrzne współpracy będą rozpatrywane w ramach wymiaru północnego, co potwierdza także pierwotna rezolucja Parlamentu Europejskiego z listopada 2006 r.; podkreśla w tym kontekście rolę bliskiej współpracy sektorowej z Norwegią, Białorusią, a zwłaszcza z Rosją, która jest jedynym krajem spoza UE z bezpośrednim dostępem do Morza Bałtyckiego, w szczególności jeśli chodzi o infrastrukturę, bezpieczeństwo transportu morskiego, gospodarkę wodną, jakość wody i eutrofizację, ale podkreśla, że nie powinno to za sobą pociągać tworzenia kolejnych biurokratycznych struktur; szczególnie podkreśla status obwodu kaliningradzkiego jako enklawy otoczonej państwami członkowskimi UE; podkreśla konieczność pobudzania społecznego i gospodarczego rozwoju tego regionu, stanowiącego „bramę” lub region „pilotażowy” pozwalający na ściślejsze stosunki UE-Rosja z udziałem organizacji pozarządowych, instytucji oświatowych i kulturalnych oraz lokalnych i regionalnych władz;
3. uważa, że nowa umowa o partnerstwie i współpracy z Rosją powinna uwzględniać

---

⁵ Dok. 13744/09.

współpracę w regionie Morza Bałtyckiego; z zadowoleniem przyjmuje starania Komisji i państw członkowskich regionu podejmowane na rzecz współpracy z Rosją w szerokim zakresie dziedzin, takich jak połączenia transportowe, turystyka, transgraniczne zagrożenia dla zdrowia, ochrona środowiska i dostosowanie do zmian klimatu, kontrole celne i graniczne, a zwłaszcza kwestie energetyczne; uważa, że wspólne obszary UE i Rosji stanowić będą cenne ramy w tym zakresie i wzywa Rosję do aktywnego partnerskiego udziału w tej współpracy; podkreśla, że postępy Rosji w dziedzinie praworządności przyczynią się w znacznym stopniu do pogłębienia stosunków UE-Rosja;

4. podkreśla znaczenie tego regionu dla bezpieczeństwa energetycznego Europy i wzywa do rozwijania projektów UE zmierzających do poprawy połączeń energetycznych między państwami członkowskimi w regionie;
5. podkreśla potrzebę zmniejszenia zależności regionu od dostaw energii z Rosji; z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie Komisji Europejskiej dotyczące konieczności zwiększenia liczby wzajemnych połączeń między państwami członkowskimi w regionie oraz zwiększenia dywersyfikacji dostaw energii; wzywa w tym kontekście do silniejszego wsparcia tworzenia portów LNG;
6. apeluje o specjalne względy w dziedzinie ochrony środowiska w kontekście realizacji projektu Nord Stream; wzywa Komisję do złożenia Parlamentowi Europejskiemu sprawozdania, zgodnie z jego rezolucją z dnia 8 lipca 2008 r.⁶, czy krajowe oceny oddziaływania na środowisko planowanego gazociągu bałtyckiego zostały przeprowadzone z pełnym poszanowaniem międzynarodowego prawa z zakresu ochrony środowiska;
7. wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z niedawnymi wspólnymi manewrami wojskowymi Białorusi i Rosji, których rzekomym celem była między innymi obrona gazociągu Nord Stream; wyraża zdecydowany sprzeciw wobec wykorzystywania projektu Nord Stream jako pretekstu do wzmożonej obecności wojsk rosyjskich na Morzu Bałtyckim;
8. z zadowoleniem przyjmuje przeznaczenie kwoty 20 milionów euro z budżetu UE na rok 2010 na strategię dla regionu Morza Bałtyckiego; zauważa, że kwota ta stanowi uzupełnienie innych funduszy, takich jak fundusze strukturalne, oraz że jako część Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa może być wykorzystywana tylko na działania zewnętrzne, co w istocie oznacza współpracę z Rosją i Białorusią; apeluje, aby w przyszłości fundusze przeznaczane na strategię dla regionu Morza Bałtyckiego zostały przeniesione do rozdziału 1 budżetu UE, tak aby udostępnić je także koordynatorom i głównym partnerom strategii dla regionu Morza Bałtyckiego, zwłaszcza w kontekście realizacji celów związanych z trwałym rozwojem oraz zwraca się z prośbą, aby nie wykluczano możliwości zdobywania dodatkowych środków finansowych, zwłaszcza przez Europejski Bank Inwestycyjny i Nordycki Bank Inwestycyjny;
9. zauważa głęboki wpływ ogólnoświatowego kryzysu finansowego i gospodarczego na wszystkie kraje w regionie, a zwłaszcza na państwa bałtyckie; wzywa wszystkie zainteresowane strony do podtrzymania zaangażowania w realizację strategii dla regionu

---

⁶ Dz.U. C 294 E z 3.12.2009, s. 3.

Morza Bałtyckiego mimo kryzysu;

10. ubolewa jednak, że fundusze przeznaczone na realizację strategii dla regionu Morza Bałtyckiego nie zostały jeszcze przez Komisję wydatkowane; przypomina w związku z tym Komisji o znaczeniu zagwarantowania, aby fundusze były wypłacane i wykorzystywane zgodnie z wnioskami Parlamentu Europejskiego;
11. podkreśla newralgiczność regionu wynikającą z jego położenia strategicznego; zwraca szczególną uwagę na fakt, że poprawa relacji z zewnętrznymi partnerami w regionie Morza Bałtyckiego będzie korzystna dla całej UE;
12. jest przekonany, że sukces polityki UE, takiej jak strategia dla regionu Morza Bałtyckiego, powinien być mierzony na podstawie jej praktycznych rezultatów, namacalnych i widocznych dla obywateli, a także, że biorąc pod uwagę ekologiczne i infrastrukturalne wyzwania, jak i inne problemy, z którymi musi się zmierzyć region Bałtyku, konieczny jest bardziej aktywny udział społeczeństwa obywatelskiego;
13. ponownie wyraża w związku z tym pogląd, że w celu zapewnienia większej skuteczności projektów transgranicznych Rosja powinna jak najszybciej włączyć najlepsze międzynarodowe praktyki dotyczące przejrzystości i odpowiedzialności organów państwowych do krajowego ustawodawstwa oraz ratyfikować konwencję z Espoo o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym;

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	8.4.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 42 -: 0 0: 10
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Gabriele Albertini, Elmar Brok, Mário David, Marietta Giannakou, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Krzysztof Lisek, Ulrike Lunacek, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, Andreas Mölzer, Raimon Obiols, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Adrian Severin, Marek Siwiec, Ernst Strasser, Hannes Swoboda, Charles Tannock, Inese Vaidere, Kristian Vigenin
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Laima Liucija Andrikiienė, Elena Băsescu, Adam Bielan, Diogo Feio, Elisabeth Jeggle, Metin Kazak, Evgeni Kirilov, Norbert Neuser, Tomasz Piotr Poręba, Vittorio Prodi, Marietje Schaake, György Schöpflin, Traian Ungureanu
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Marije Cornelissen, Franziska Keller, Marek Henryk Migalski, Michail Tremopoulos

7.4.2010

OPINIA KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO, ZDROWIA PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

dla Komisji Rozwoju Regionalnego

w sprawie strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego i roli makroregionów w przyszłej polityce spójności
(2009/2230(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Anna Rosbach

WSKAZÓWKI

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności zwraca się do Komisji Rozwoju Regionalnego, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla potrzebę, aby UE oraz jej państwa członkowskie położone w regionie Morza Bałtyckiego szybko zajęły się poważnymi problemami środowiska naturalnego, wpływającymi na region, a w szczególności eutrofizacją, wpływem substancji szkodliwych składowanych na dnie morza oraz zagrożeniami wodnej różnorodności biologicznej, ze szczególnym uwzględnieniem populacji ryb zagrożonych wyginięciem; przypomina, że Morze Bałtyckie jest jednym z najbardziej zanieczyszczonych obszarów morskich na świecie;
2. podkreśla potrzebę zdiagnozowania wielkości i umiejscowienia zatopienia trujących gazów bojowych z okresu II Wojny Światowej wraz z koncepcją ich utylizacji oraz dokonania oceny zagrożenia w przypadku wykonywanych inwestycji na dnie Morza Bałtyckiego;
3. podkreśla potrzebę wprowadzenia wspólnego dla wszystkich państw członkowskich sposobu inwentaryzacji źródeł zanieczyszczenia oraz planu ich stopniowej likwidacji;
4. z zadowoleniem przyjmuje uznanie zrównoważonego i trwałego rozwoju w dziedzinie środowiska naturalnego za podstawowy element strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego oraz dołączonego do niej planu działania;

5. wyraża jednakże przekonanie, że pomimo tego, iż strategia koncentruje się na środowisku morskim, projekty w ramach planu działania powinny również dotyczyć środowiska naturalnego lądowych obszarów regionu i traktować je priorytetowo; w związku z tym wzywa do ochrony i wsparcia społeczności lokalnych, zamieszkujących od wieków tereny nadbrzeżne, zajmujących się tradycyjną gospodarką morską oraz poszanowania krajobrazu i wartości naturalnych wybrzeża m.in. poprzez wprowadzanie zrównoważonych planów zagospodarowania przestrzeni oraz zapobieganie nadmiernej turystycznej eksploatacji;
6. zwraca uwagę, że obciążenie substancjami odżywczymi jest w dużej mierze przyczyną eutrofizacji Morza Bałtyckiego; domaga się zatem, aby w ramach planu działania Komisji i państw członkowskich wprowadzono środki wybiegające poza zasady zawarte obecnie we wspólnej polityce rolnej (WPR) w celu znacznego obniżenia obciążenia substancjami odżywczymi;
7. jest zdania, że jedną z największych przeszkód w realizacji celów strategii dla Morza Bałtyckiego jest brak spójności z pozostałymi dziedzinami polityki w obrębie UE, takimi jak WPR, która przyczynia się do eutrofizacji oraz wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb), która ustala kwoty połowowe niezrównoważone z punktu widzenia ekologii; jest zdania, że reforma WPR i WPRyb powinna być kształtowana w taki sposób, aby te dziedziny polityki przyczyniały się do osiągnięcia zrównoważonego pod względem ekologicznym obszaru Morza Bałtyckiego;
8. podkreśla, że budowa gazociągu północnego jest obecnie najważniejszym ze strategicznego punktu widzenia projektem w regionie i będzie miała szeroko zakrojone konsekwencje dla środowiska; w związku z tym ubolewa, że omawiana powyżej strategia i plan działania nie odnoszą się konkretnie do budowy gazociągu północnego i innych inwestycji tego typu oraz ich konsekwencji dla środowiska naturalnego;
9. zwraca uwagę na potrzebę ścisłej współpracy państw regionu w obliczu inwestycji mogących radykalnie wpływać na jakość środowiska naturalnego w akwenie Morza Bałtyckiego, zgodnie z Konwencją z Espoo, Konwencją Helsińską i wytycznymi Komisji Helsińskiej (HELCOM);
10. wzywa w związku z tym Komisję i państwa członkowskie do rychłego podjęcia kroków w duchu stanowiska Parlamentu Europejskiego wyrażonym w jego rezolucji z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie wpływu planowanej budowy tzw. gazociągu bałtyckiego łączącego Rosję i Niemcy⁷ na środowisko naturalne Morza Bałtyckiego, w celu zadbania o to, by w realizowanych w ramach planu działania projektach we właściwy sposób oceniano negatywne skutki budowy gazociągu dla środowiska naturalnego i by je minimalizowano; uznaje również, że projekt Nord Stream powinien być również odpowiedzialny za finansowanie środków niezbędnych do zagwarantowania, że środowisko Morza Bałtyckiego nie ucierpi wskutek budowy gazociągu; jednocześnie apeluje o unikanie w przyszłości inwestycji, które nie są konieczne gdyż mogą być prowadzone drogą lądową;
11. jest również zdania, że należy jak najszybciej wprowadzić zakaz stosowania fosforanów w detergentach na terenie całej UE; twierdzi on, że takie działanie przyniesie

---

⁷ Dz.U. C 294E z 3.12.09, s. 3.

zdecydowane korzyści między innymi obszarowi Morza Bałtyckiego;

12. podkreśla, że kwestie związane ze środowiskiem naturalnym należy w pełni rozważyć i uwzględnić we wszelkich podobnych podejściach czy strategiach, które będą stosowane i tworzone w przyszłości w innych makroregionach UE – takich jak np. region naddunajski, region alpejski czy region Morza Śródziemnego;
13. wzywa Komisję do zagwarantowania skutecznej współpracy i koordynacji z Komisją Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku (HELCOM) i państwami członkowskimi położonymi w regionie Morza Bałtyckiego, by umożliwić jasny podział zadań i odpowiedzialności w zakresie wdrażania planu działania na rzecz regionu Morza Bałtyckiego HELCOM 2007 oraz powyższej strategii UE i planu działania, umożliwiając stosowanie skutecznej ogólnej strategii w regionie.
14. jest zdania, że konieczne jest nadanie priorytetowego charakteru współpracy w dziedzinie obszaru Morza Bałtyckiego oraz że należy zajmować się nią na najwyższych szczeblach politycznych - głów państw i szefów rządów - jako że ma to decydujące znaczenie dla nadania impetu współpracy pomiędzy państwami mającymi dostęp do Morza Bałtyckiego oraz dla realizacji ambicji politycznych; w tym celu domaga się regularnych spotkań głów państw i szefów rządów regionu Morza Bałtyckiego;
15. z zadowoleniem odnosi się do utworzenia w budżecie UE pozycji specjalnie przeznaczonej na strategię dla regionu Morza Bałtyckiego; z zadowoleniem przyjmuje również kwotę 20 mln euro przeznaczoną w budżecie na 2010 r. na realizację tej strategii; domaga się jednak bardziej długoterminowego finansowania tej strategii w ramach budżetu UE w celu sfinansowania środków nieobjętych ramami funduszy strukturalnych;
16. zwraca uwagę, że do chwili obecnej realizacja strategii dotyczącej Morza Bałtyckiego przebiega bardzo powoli; jest zdania, że środki przewidziane w budżecie na rok 2010 mogą zostać przeznaczone na przyspieszenie jej realizacji; ubolewa w związku z tym nad faktem, że środki te nie zostały jeszcze wypłacone i przypomina Komisji o znaczeniu jak najszybszego przekazania ich do użytku zgodnie z celami strategii dla Morza Bałtyckiego;

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	7.4.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 54 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Milan Cabrnoch, Martin Callanan, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Jill Evans, Elisabetta Gardini, Julie Girling, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Christa Klauß, Jo Leinen, Peter Liese, Kartika Tamara Liotard, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Mario Pirillo, Pavel Poc, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Catherine Soullie, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Glenis Willmott, Sabine Wils
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Bill Newton Dunn, Justas Vincas Paleckis, Alojz Peterle, Bart Staes, Michail Tremopoulos, Thomas Ulmer, Marita Ulvskog

24.3.2010

OPINIA KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI

dla Komisji Rozwoju Regionalnego

w sprawie strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego oraz roli makroregionów w przyszłej polityce spójności (2009/2230(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Werner Kuhn

WSKAZÓWKI

Komisja Transportu i Turystyki zwraca się do Komisji Rozwoju Regionalnego, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. uważa, że lepsze połączenia transportowe, wykorzystujące wszystkie środki transportu, mogą stanowić istotny wkład w rozwój silniejszej i bardziej spójnej gospodarki w regionie Morza Bałtyckiego;
2. uważa, że zaangażowanie wszystkich państw nadbrzeżnych jest wysoce pożądane, aby rozwijać wydajny, interoperacyjny paneuropejski obszar transportowy, wykorzystujący i usprawniający istniejącą infrastrukturę, w szczególności w odniesieniu do przewozów kolejowych, morskich oraz wodnych śródlądowych jako harmonijnych środków transportu;
3. podkreśla specyfikę sytuacji państw bałtyckich, które w znacznym stopniu są obecnie odizolowane od europejskiej sieci transportowej oraz uważa, że omawiana strategia powinna między innymi przyczynić się do rozwiązania problemu braku odpowiedniej infrastruktury i dostępności, jak również niskiej interoperacyjności poszczególnych krajowych sieci transportowych z powodu różniących się systemów technicznych i przeszkód administracyjnych, w celu utworzenia szeroko zakrojonego, multimodalnego systemu transportu w regionie Morza Bałtyckiego;
4. podkreśla znaczenie bliższej integracji regionu Morza Bałtyckiego z priorytetowymi osiami TEN-T , w szczególności jeżeli chodzi o drogi morskie (TEN-T 21), rozbudowę osi kolejowej z Berlina do wybrzeża Morza Bałtyckiego (TEN-T 1) poprawę osi

kolejowych z Berlina do wybrzeża Morza Bałtyckiego w połączeniu z drogą morską na linii Rostock–Dania oraz szybsze postępy w modernizacji i użytkowaniu korytarza Rail Baltica (TEN-T 27); podkreśla również konieczność pełnej realizacji połączenia regionu Morza Bałtyckiego z innymi regionami europejskimi poprzez korytarz Bałtyk-Adriatyk;

5. podkreśla potrzebę rozwoju transeuropejskiego systemu transportowego w regionie Morza Bałtyckiego celem stworzenia warunków dla dostępności i atrakcyjności regionu oraz połączenia regionu Morza Bałtyckiego z europejską siecią transportową; uważa, że Komisja powinna kontynuować stały nadzór nad realizacją priorytetowych projektów oraz przeznaczać środki potrzebne do ich szybszego wdrożenia;
6. podkreśla, że jeden ze wspólnych celów europejskiej polityki portowej polega na uczynieniu europejskich portów morskich bardziej konkurencyjnymi, jako że często muszą one mierzyć się z nieuczciwą konkurencją ze strony portów w krajach nienależących do UE, a także ze środkami dyskryminacyjnymi na odpowiednich rynkach regionalnych przyjmowanymi przez kraje sąsiadujące z UE, oraz zwraca uwagę na sytuację portów bałtyckich w tym względzie;
7. podkreśla znaczenie zwiększenia możliwości transportowych regionu Morza Bałtyckiego w kierunku wschodnim, przede wszystkim w celu promowania interoperacyjności sektora transportu, zwłaszcza w odniesieniu do kolei, oraz przyspieszenia tranzytu towarów na granicy między Unią Europejską a Federacją Rosyjską;
8. uważa, że szczególny priorytet należy nadać połączeniom między portami a regionami wewnątrz kraju, w tym przy pomocy transportu śródlądowego, aby zapewnić wszystkim częściom regionu możliwość czerpania korzyści z rozwoju morskiego transportu towarowego;
9. podkreśla w związku z tym potrzebę efektywnej transgranicznej koordynacji i współpracy między koleją, portami morskimi i śródlądowymi, terminalami położonymi w głębi lądu i logistyką w celu utworzenia bardziej zrównoważonego intermodalnego systemu transportu;
10. podkreśla znaczenie żeglugi morskiej bliskiego zasięgu na Morzu Bałtyckim oraz jej wkład w powstanie wydajnej i ekologicznej sieci transportowej; zaznacza, że konkurencyjność połączeń żeglugi morskiej bliskiego zasięgu musi być wspierana w celu zapewnienia skutecznego wykorzystania morza; uważa z tego powodu za konieczne, aby Komisja jak najszybciej, jednak nie później niż do końca 2010 r., przedstawiła Parlamentowi Europejskiemu ocenę skutków wpływu zmienionego załącznika VI do konwencji MARPOL dotyczącego ustalonych wartości granicznych zawartości siarki w paliwie używanym przez marynarkę na poziomie 0,1% od 2015 r. na obszarach kontroli emisji tlenków siarki Morza Północnego i Bałtyckiego
11. podkreśla, że również w tym regionie żegluga musi być bardziej przyjazna środowisku poprzez stosowanie surowszych norm dla lokalnych i globalnych poziomów emisji na statkach, przy równoczesnym ulepszeniu silników statków i jakości paliwa;
12. z zadowoleniem przyjmuje włączenie do planu działań Komisji celu, jakim jest sprawienie, aby region Morza Bałtyckiego był wzorem ekologicznego transportu

morskiego i liderem w zakresie bezpieczeństwa morskiego i ochrony na morzu; uważa, że cele te mają kluczowe znaczenie dla utrzymania i zwiększenia potencjału turystycznego regionu;

13. uznaje potrzebę podjęcia konkretnych środków wspierających ten cel, w tym potrzebę odpowiedniego wykorzystania pilotów morskich oraz marynarzy z udokumentowanym doświadczeniem w najbardziej wymagających cieśninach i portach oraz stworzenia solidnych systemów finansowania działalności badawczo-rozwojowej w zakresie trwałego użytkowania statków;
14. uznaje położenie geograficzne regionu Morza Bałtyckiego za wyjątkowe, umożliwiające aktywny rozwój kontaktów z państwami UE i państwami ościennymi, oraz podkreśla znaczenie turystyki dla gospodarki regionalnej i możliwości jej rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje deklarację przyjętą na Drugim Forum Turystycznym Państw Bałtyckich, która dotyczyła wspólnych działań promocyjnych, działań na rzecz znalezienia nowych rynków międzynarodowych oraz rozwoju infrastruktury;
15. podkreśla niepowtarzalną okazję dla zrównoważonej turystyki wynikającą z atrakcyjności miast hanzeatyckich w regionie Bałtyku; wspiera ponadto promocję transgranicznej turystyki rowerowej, przynoszącej korzyści zarówno środowisku, jak i sektorowi małych i średnich przedsiębiorstw;
16. uważa, że takie obszary tematyczne jak turystyka wodna, wellness i spa, dziedzictwo kulturowe i walory krajobrazowe kryją w sobie ogromny potencjał rozwoju profilu regionu jako celu podróży turystycznych; podkreśla zatem potrzebę ochrony naturalnych obszarów przybrzeżnych, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego jako zasobów zapewniających zrównoważoną gospodarkę w regionie Morza Bałtyckiego w przyszłości;
17. uważa, że poprawa połączeń transportowych i wyeliminowanie wąskich gardeł mają nie mniejsze znaczenie oraz zauważa, że problemy na przejściach granicznych przy przekraczaniu wschodniej granicy UE z Federacją Rosyjską, które powodują długie kolejki ciężarówek i stanowią zagrożenie dla środowiska, harmonii społecznej, bezpieczeństwa ruchu i kierowców, mogłyby zostać rozwiązane dzięki omawianej strategii w celu zapewnienia płynnego przepływu towarów przez region Morza Bałtyckiego.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	23.3.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 36 -: 1 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Magdalena Alvarez, Inés Ayala Sender, Georges Bach, Izaskun Bilbao Barandica, Michael Cramer, Christine De Veyrac, Saïd El Khadraoui, Ismail Ertug, Carlo Fidanza, Knut Fleckenstein, Jacqueline Foster, Mathieu Grosch, Georgios Koumoutsakos, Werner Kuhn, Marian-Jean Marinescu, Gesine Meissner, Hella Ranner, Vilja Savisaar, Olga Sehnalová, Brian Simpson, Dirk Sterckx, Silvia-Adriana Țicău, Georgios Toussas, Giommaria Uggias, Thomas Ulmer, Peter van Dalen, Dominique Vlasto, Artur Zasada, Roberts Zīle
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Zigmantas Balčytis, Philip Bradbourn, Isabelle Durant, Tanja Fajon, Ádám Kósa, Dominique Riquet, Laurence J.A.J. Stassen, Sabine Wils, Janusz Władysław Zemke

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	3.6.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 43 -: 1 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Sophie Auconie, Catherine Bearder, Jean-Paul Basset, Victor Boștinaru, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Francesco De Angelis, Rosa Estaràs Ferragut, Elie Hoarau, Danuta Maria Hübner, Ian Hudghton, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Seán Kelly, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Jacek Olgierd Kurski, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Miroslav Mikolášik, Franz Obermayr, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Monika Smolková, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Michail Tremopoulos, Lambert van Nistelrooij, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Bairbre de Brún, Ivars Godmanis, Karin Kadenbach, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Peter Simon, László Surján, Sabine Verheyen